

Nro. 14.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Februáriusnak 16-dik napján 1796-dik
esztendőben.*

B é t s.

*T*arsang farkán tsúsz a' faszán, régi, és a' tapasztaláson fundáltatott köz példa beszédje a' Magyaroknak, a' melly e' télen sem a' keresztények, sem a' zsidók, sem az új; sem az ó kalendarium szerént esett tarsang végén bé nem tellyesedett. Nemtsak itt, hanem közönségesen minden Európai Birodalmakban; ki vévén Olasz Országot, a' hol ellenkezőképen vagon az időnek folyása, olly szép és mértékletes tavaszi napok tapasztaltatnak, a' minémüekről a' most élő emberek tellyeséggel nem emlékeznek. A' mezőség zöld köntösbe öltözni, az élő fák bimbózni, a' patsirták és fülemilék a' tavaszi időnek előjáró trombitásai süvöl-

özni kezdtek. Sok babonás és a' természet titkai közt vakoskodó emberek e' világ végső romlását közelgetni hiszik és beszélik, mintha ilyen rendkívül való időfolyás soha semmi el múlt századokban nem tapasztaltatott volna. — A' *Würtembergi* kronikában azt a' jegyzést találjuk, hogy 1420-dik esztendőben hasonló meleg tél volt, úgy annyira, hogy Mártiusnak 20-dikán a' gyümöls termő fák bimbóikat ki hányták, Aprilisben a' szőlő vesszők virágoztak, Pünköst innepe után mindjárt el kezdődött az aratás, *Bertalan* napján az ős bé állott, és mind kenyér mind bor nagy bőséggel termett. Hasonló időjárása és telek voltak az azután következett 8 esztendőkben. Ha ez a' jegyzés igaz, a' mint nem is lehet annak valóságáról kételkednünk, mi is bőv aratást és szüretet várhatunk ebben és az ezután következő 8 esztendőkben.

Mivel érezhetőképen tapasztaltatik a' tüzi fának szüksége: tehát azt a' kegyelmes rendelet tettett ő Felségének a' múlt hólnapnak 26-dikán tenni, hogy a' már találtatott és ezután is találtatandó kőzén bányáknak terméseit 3 esztendeig minden harminzad és vám fizetés nélkül szabad legyen ide bé hozni.

Hadi Környüldállások.

A' *Treviri* Érsek és V. Fejedelem a' Fels. Császár által kivánt *Római* hólnapok, avagy tábori segedelem eránt akként jelentette ki önvün magát, hogy míg egy földje és egy krajtzár jövedelme lézzen, addig meg nem izünik ő Felségét a' Német Birodalom Frantziák ellen való védekezésében segélleni. Melly boldog volna Német Ország, hogyha minden lakosai hasonló indúlattal és buzgósággal bírnának.

Kleber Fr. Generális komandérozta *Jourdan* Generálisnak Párisban létele alatt az egyesült

Móseli és Sambrei armádiát. — *Jourdan* Generális *Párisban* menetelének fő tzélja nem a' volt, hogy a' jövő táborozásnak plánumát a' Directoriummal együt ki készittse, hanem inkább az, hogy armádiájának nyomorúlt állapotját szeméi eleibe terjessze 's meg' gyözze arról, hogy hanemha a' szükséges tábori eleségeket előre bé szereztetí, hanemha a' Fr. lovasságot szaporitatja, és hanemha elegendő igavonó lovakat adánd az armádiáknak, lehetetlen lészén az ellenségén gyözödelmet venni. —

A' *Rénus* felső környékéről iratik, hogy a' *Landaui* katona őrizet 10000 főből álló légyen; hogy ottan is egy complott nyilatkoztatott ki, mellynek tzélja a' vala, hogy a' puskaporos magazinumokat meg gyújtván az egész várast el puztittsák, 's szabados útat nyithassanak az ellenség bé menetelére.

Koblentzben nem volt olly fényes inneplés *Jan. 21-dikén* mint volt magában Fr. Országban 's másutt is. — *Kléber* Generális ebédjére most is minden nap 15 lovisdort kell a' városnak fizetni. — A' *Mósel* vizére ismét két hidak épitetnek, és szüntelen ásatnak a' sántzok, mellyeken, hogyha békesség nem lejénd, ismét által menni igyekeznek a' *Frantziák*.

A' *Rénus* alsó környékéről illetén foglalatú tudósítás jött hozzánk: *Düßzeldorfban* minden házak le szaggattatnak a' külső városokban, hogy annyival jobban meg lehessen erősíteni a' belső várost. — Az ott készitetett erősségek a' *Frantziáknak* állítása szerént felül haladják a' *Moguntzia* előtt volt erősségeket.

*Cseh Ország*nak *Leitmeritzi* kerületében fekvő *Visentál* nevű helységben egy tehene volt egy mólnárnak, melly terhes lévén igen vastag volt és az ellésnek idején tellyeséggel meg nem szaba-

dúlhatott a' hasában lévő borjútól. Ahozképest kértelen volt a' gazdája a' tehenet le vágatni, mellyből egy 132 fontos borju vonatott ki.

A' *Palatindtusi V.* Fejedelemségben és *Biponti* hertzezségben fekvő helységek felettebb pafszolkodnak a' Frantziákra, a' kik a' polgári hitet le nem tett papokat vagy annak le tételére kényszeritik, vagy ki üzik honnyaikból. A' hazajokból ki költözött, de oda ismét vissz a tért lakosok tartoznak 20 nap alatt 8 polgár keze irásával meg erősített tanúbizonyságot mutatni hazájokból lett kimenetelekről, oda lett vissz a térésekről, jó magok viseletekről, és arról is, hogyha 1789-dik éftendő előtt föld mivelő avagy kézi mesterséget gyakorló emberek voltak e' avagy nem; ennek felette minden ingó és ingatlan jószágaitak fel jegyzeni és bé jelenteni. A' ki a' meg határozott idő alatt azt nem miveli, minden jussától 's jószágától meg fosztatik.

Nagy Britannia.

A' *Pith* és *Grenville* királyi ministerek által javasoltatott, és a' voksoknak töbsege által a' Parlamentokban jóvá hagyatott *Billek* ellen, mellyeknek egyike a' király életének bátorságát, a' másika pedig a' közönséges tsendességnek fenn tartását tárgyazzák, még most is keményen rugódoznak az antiministeriális résznek, nevezetesen az úgy nevezett *Wigh-Clubnak* tagjai, és következő irásban és módon nyilatkoztatták ki az ellen való gondolkozásokat: „A' midőn mi alább irtak, *úgymond*, el hűnyt őseinknek álhatatos és emlékezetes erőlködésekről, mellyet a' közjönak és a' nemzet szabadságának fenn tartására fordítottak, emlékezünk, egymásnak azt ígérjük és közönségesen arra kötelezzük magunkat édes Hazánknek, hogy a' tudva lévő *Billeknek* el töröltetésekre, constitutióinkhoz és törvényinkhez illendő

képen minden eszközökkel élhessünk, mivel mind a' kettő által el nyomattatnak régi és kétségekben nem hozattatható törvényeink és szabadságunk, a' mint az 1688-dik esztendőbeli ditsőséges revolutiónak alkalmatosságával is kívántatott 's meg is engedtetett. "

Egyfzersmind egy promemoriát készített ki a' nevezett *Klúb*, a' mellyben elő hordja azon okokat, a' mellyek által ezen közönséges declaratió-
nak kiadására és az öszve szövetkezésre alkalma-
tosság szolgáltattott. Országunknak sekvése, *ügy-
mond*, meg nem engedi sarkalatos törvényeinknek
fentartását néhány tagjainknak védelmezésére
bizni. A' *Wigh-Klúb* változhatatlanúl a' *Britan-
ni* Constitutiónak sarkalatos cikkelyeihez támasz-
kodván nem nézheti bé hűnyt szemekkel a' nem-
zet szabadsága leg erősebb oszlopainak semmivé
való tételét. A' mi értelmünk szerént egyedül
azon törvényes hatalom által tartathatik fel a' mi
Constitutiónk, a' melly a' törvények által enged-
tetett a' nemzetnek. Annakokáért kötelességünk-
nek esmérjük azon eszközök által, a' mellyek még
most törvényeink szerént szabadok, a' nép ite-
lettételére apellálni 's értelmének közönséges ki-
jelentését eszközölni. Ezen feltételből szövetkez-
tünk öszve polgár társainkal, hogy t. i. az utolsó
Parlamentomban bé vétetődött két *Billeket* vissza
vétessük. A' közönséges gyűlések ellen hozatott
törvény ellenkezik a' szabad nemzet indulatjával
és méltóságával. Országunknak Constitutiója a'
népnek egygetértésén és engedelmességén fundál-
tatik, lehetetlen a' terrorismusnak a' Constitutio
vészedelme nélkül fel állítani, e' pedig a' nemzet-
nek azon jussán fundáltatik, melly szerént a' kö-
zönséges dolgokról a' maga értelmét ki nyilatkoz-
tathattya. Az alsó Parlamentom a' mi jussaink-
nak és szabadságinknak leg nagyobb védelmező-
je, a' király és felsőbb Parlamentomnak méltó-
sága és privilegiumai védelmeznek bennünket tu-

lajdon képviselőink ellen, és nekünk mindenkor szabadságunk vagyon panaszainknak a' király trónusa eleibe való vitelére. Ezen jushoz meg szorítása annak valóságos semmivé való tétele. Régi törvénytévőink meg hagyták a' népnek azt a' júst, hogy közönséges meg egygyezésből esedehessenek fejedelmünk előtt, következésképen meg hagyták azt is, hogy az ilyen esedező leveleknek készítésekre közönséges gyűléseket tarthasson.

Méltán panaszolkodunk azon *Bill* ellen is, melly a' király személyének bátorságát tárgyalja. Mi mindnyájan király alatt élni akaró emberek vagyunk; úgy de a' jobbagyoknak szeretete és engedelmissége által, a' mint öseink is mondták, sokkal jobban védelmeztetik az uralkodó fejedelem mint a' rettentő és büntető törvények által 's a' t. Hogyha az elmúlt időkben ilyen törvényeket hoztak volna törvénytévőink, bizonyosan számkivetésbe küldettek volna szabadságunknak leg nagyobb pártfogói, mint p. o. *Locke*, *Somers* 's több hozzájuk hasonlók 's a' t.

Jan. 25-dik napján nagy vendégséget tartottak a' *Fox* úr követői az ő születése emlékeztetének meg tisztelésére, úgyhogy a' *London*, *Korona* és *Vasmatska* nevű vendéglő házakban meg nem férvén, más vendéglő házakban is öszve gyűlöltek. Az előtt való napon nagy földindulás tapasztaltatott a' városban, mellyet az attól 6 mélföldnire lévő puskaporos malomnak meg gyűlladása okozott, a' melly alkalmatossággal 4 ember vesztette el életét.

Frantzia Ország.

A' midőn mind *Párisban*, mind az egész *Fr. Országban*, a' *Directórium* parantsolatja szerént néhai *XVI. Lajos* erőszakos halálának, napja meg

innepeltetett, 's minden, a' ki tsak a' gyanúsá-
 ba való esést el kerülni akarta, magát a' királyi
 méltóság örökös gyűlölésére esküvéssel le köte-
 lezte volna, az úgy nevezett *le Quotidienne* nevű
Párisi újság levél a' meg holt király hamvainak
 tiszteletére mind ötöt felettébb meg ditsérte, mind
 a' királyi méltóságot annak otsárlóitól meg men-
 teni igyekezte.

„Tegnap vólt, *úgymond*, Januariusnak 21-ik
 napja — tegnap minden közönséges levelek, a'
 mellyek a' kormányszék sugallásaitól függenek,
 tele vóltak azon fzerentsétlen férfiúnak motskolá-
 sával és rágalmazásával, a' ki ennekelötte Fran-
 zia Országának ura vólt, a' kit a' Frantziák meg
 öltek, és meg öletésének emlékeztető napját meg
 inneplik. Ezeknek a' furiák által lelkesitetett
Journalistáknak rágalmazásokat olvasván, a' bölts
Montesquieunak ama szavára emlékeztem: *A'*
következendő maradékok által mutatandó hely, mint
más egyéb is a' fatumtót függ. Jaj az olyan feje-
delem ditsösségének, a' melly azoktól nyomattatik
el, a' kik annakutánna uralkodnak. Ti közönsé-
ges írók, a' kiket tsak azért fogadott bérbe a' kór-
mányszék, hogy a' republicanismusnak tüzét
a' lakosokban fel gerjesszék, egy tseppel sem
vagytok nálam jobbak, nékem is olyan szabad-
ságom vagon mint tinétek, gondolatimnak azon
fejedelemről való ki jelentésére, a' kiről ti is be-
széltetek a' jövendőségnek. Valójában otsmány-
ság vólna, ha tsak azokat lehetne írni republi-
kánkban, mellyek a' kormányszéknek tettzenek.
 Némellyek ugyan ezt sugalják egymásnak füleibe,
 de én meg piritom ortzájokat, és lelkem ismére-
 te sugallása fzerént téfzek néhány jegyzéseket XVI
Lajos uralkodásának idejéről.“

„XV *Lajos* halála után az egész nemzet tör-
 vényes előjáróinak vissza térése után sohajtozott;
 XVI *Lajos* kívánságának tellyesítésére vissza hiv-

ta a' számkivetésbe küldetett Parlamentomot ; és épen ez a' történet mind XVI *Lajosra*, mind az egész Fr. nemzetre következett szerentsétlenségeknek a' kútfeje ; de azért még is meg kell vallani, hogy a' ki így kezdett uralkodni, nem volt a' tyrannus. A' maga hatalmában bizakodó király minis-terjeinek választásában azon igyekeznek, hogy olyakat válasszthasson, a' kik neki ellene ne mondjanak ; XII *Lajos* jó király *d' Amboise* jó Kárdinális, XIV *Lajos* telhetetlen király pedig a' szabadon uralkodni szerető *Louvoist* válassztották. Kik voltak XVI *Lajosnak* nevezetesebb minis-terjei ? *Malesherbes* és *Turgott*, a' kikről még most is tisztelettel emlékezik a' Publicum. Az utolsóbról azt mondotta XVI *Lajos* : *Turgoton* és magamon kívül senkit sem esmérek, a' ki az én népemet igazán szeretné. Hát az ilyen válassztás és az ilyen beszédek tyrannismusknak jelei é ? Igasságot szerető emberek azt tudakozom tőletek, hogyha egy olly király találtatott volna Európában, a' ki a' Frantzia nemzet ellen való öfve izövetkezés-től idegen lévén azon szempillantásban, a' mellyben a' szabadság zászlóját szelnek botsátotta, annak védelmezésére ajánlotta volna magát, illene e' róla azt mondani, hogy ő a' nemzet szabadságának ellensége légyen. *Patrióták* emlékezzetek az *Amerikai* háborúra, feleljetek kérdésekre, külömben az *Amerikánusok* fognak arra válasszolni. — Még egyet tudakozok tőletek : a' melly király a' maga tartományiban a' torturát, az az a' kínzás által való vizgálást, az örökös jobbágyságot, 's több effélet el töröl tyrannus é az ? minekelötte felelnétek, azt mondom ti néktek, hogy ezen jól-tévő tselekedetét XVI *Lajos* királynak ditsösséges-sé tették az ő uralkodását. "

Minekutánna ez a' fent említett újság író XVI *Lajos* uralkodásának idejéről ditséretesen emlékezett volna, ekként rekesztette bé irását : " Nem szóllok, *úgymond*, többé a' Fr. monarchiának utól-

só idejéről; hanem azt tudakozom tőletek, szójatok igazán, mit akartok azzal, hogy a' valóságos történeteket rút színekkel akarjátok le festeni, a' régi históriákat meg hazuttolni 's gyűlölségeknek és bosszúságtoknak részesevé tenni? Fenn áll a' respublika, és már az elég — — miért kegyetlenkedtek a' meg holtaknak hamvai ellen? — hogyha a' jelenvaló kormányozásnak módja jó, engedjétek meg a' népnek ezt az előbivel ölzve hasonlitani. A' ki erről meg győződött, és el hiteti magával, hogy ez által szerentséssé tette magát a' nemzet, miért kívánja a' holtaknak sirjait fel dúlni, és az utolsó menedék helyig ki gúnyolni a' szerentsétlenséget? Én magáért szeretem a' szabadságot, 's nem akarom azokkal a' képmutatókkal ölzve hasonlitani, a' kik az ördögtől való félelem miatt szeretik az Istent.“

Dumont nemzeti képviselő hosszas beszédet mondott az ifjabb Tanács gyűlésében a' királyi hatalom gyűlölésére való politica meg esküvésről: „Ez, *ügymond*, új és minden fundamentom nélkül való találmány, mivel a' királyság magában gondoltatván tsak metaphysicai szó, a' melly valósággal fel nem ál, és így sem szeretünknek sem gyűlölésünknek tárgya nem lehet. Tehát azokba határozódik meg a' mi gyűlölségünk, a' kik a' királyi név alatt a' királyság hatalmával birnak.“

Úgy de ilyen értelemben is mitsoda okunk volna a' királyság gyűlölésére? Mindnyájunknak meg kell vallanunk, hogy sok Európai Státusok vagynak, mellyekben ezen név alatt igen jól folytatatik az igazság, kinek kinek tulajdonossága bátorságban vagyon, az emberi társaság szerentséssé tétetik, 's ennek bölcsőségára minden eszközök fordítatnak. Ezek a' fontos foglalatosságok nem meg útálásra 's nem gyűlölésre méltók, mellyek vagy egyetlenegy személy által mint egy familiának feje által gyakoroltatnak mint p. o. *Ve-*

lentzében, Bernában, és az egyesült Amerikai Statusokban, vagy pedig többek által: Romában két polgár mesterek, Spártában két királyok voltak, és még most is néhány apróbb köztársaságokban több tanácsos férfiak igazgatják a népet — Illyenképen a törvényeknek végre való hajtása valósággal jó és rendes hatalom, akárminémű nevé legyen annak.“

„Hogyha olly értelemben veszfzük a királyságot, a minéműben vétetik most Európában t. i. azon felső hatalomért, a melly a Statusoknak constitutiója szerént a törvényeket fenn tartja, védelmezi, s magok erejében meg hadja, miként fogjuk a királyság gyűlölésére tett esküvésünket a Svétziai, Daniai, Spanyol, és Pruszsziai királyoknak barátságokkal meg eggyeztetni? Barátjaiknak lenni mondjuk magunkat, még is esküvéssel kötelezzük magunkat gyűlölésekre, még is iródzunk tőlök — igen különös barátság ez.“

„Gyűlölöm a tyrannismust és a tyrannusokat, minden jó coasstitutiót szeretek, a melly által boldoggá, bátorságossá tétetik az emberi nemzet, és egyedül azokat gyűlölöm, akár Caesárokat akár Roberspierek legyenek azok, a kik az engemet és másokat boldogokká tévő constitutiót el rontják.“

Azt végzette a Directorium, hogy a kik a királyság gyűlölésére magokat esküvéssel kötelezik, a protocollumba való kezek írásaikkal is kötelezzék arra magokat. Ezt a végzést és esküvésnek módját nagyon ki motskolta a *Courir universel* nevű Párisi újságírója, s hasonlította azt a szerelmeseknek esküvéseihez: „Jobb é ez úgymond az előbbinél, az idő fogja meg mutatni; hanem előre is azt mondhatjuk, hogy ezen esküvéseknek semmi bé folyások nem lészzen a Frantzia respublika következendő állapotjába. Nem első dolog, hogy a Philosophus Frantziák tsak

gyermeki játéknak tartották az esküvést, mire való volt az az esküvés, mellyet a' revolutio előtt és után XVI *Lajosnak*, a' papság polgári alkotmányának, az 1791-ik esztendei monarchica constitutiónak, és az 1793-dik esztendei szüntelen változó revolutionális constitutiónak le tettek? "

Jan. 22-dikén panaszt tett *Lesage-Senant* a' *Rodanusi* öfztály deputátusa *Simeon* ellen az ifjú Tanáts gyűlésében, 's felöle azt mondotta, hogy ő emigráns, és levelezik a' *Verónai* királlyal; állatásának bizonyására egy *Génuni* levelet mutatott, 's azt kívánta, hogy tétessék éránta jelentés a' végrehajtó Tanátsnak. *Duplantier* ezt az ellenvetést tette az említett levél ellen, hogy bizonytalan annak kútfeje. — *Dumolard* azt kívánta, hogy hanemha fontosabb okokkal mutatja meg *Lesage* a' maga állatását, hamis káromlónak fogja őtet tartani. Önnön maga *Simeon* is védelmezte magát, meg befűzlette hazájából lett ki költözésének okait és környűllálásait, 's egészlen meg igazította magát. Ilyenképen el mellözvén az ifjú Tanáts a' vádat, *Camust* előüllönek, az *Austriai* fogságból vissza tért deputátusokat pedig úgy mint *Bancólt*, *Quinettet*, *Lamarcet* és *Drouetet* titoknokokká választotta.

Jourdan Generális *Párisban* néhány napokig tartott mulatása. és a' *Directorium* tagjaival 's hadi dolgokra ügyelő miniszterrel való tanátskozása után, Jan. 25-dikén a' kormányára bizatott *Francia* armádiához vissza tért. Úgy mondják, hogy *Pichegrü* Generális is *Párisba* fog menni.

A' *Moniteur* nevű és más *Párisi* újságok a' békességnek siettetésére ki hirdették *Kant Immanuel Königsbergi* igen hires *Filosofusnak* és *Professornak* közönséges békességről irt filosoficum planumát, mellynek 3 nevezetes szakasszai vagnak, úgymint: 1) Az örökös békességnek előjáró

és meg határozó tziikkelyei. 2) Annak garantiája, avagy evictiója. 3.) Az erköltsi tudomány és politica közt való relatio a' közönséges békeségre nézve. *Albuis* híres *Párisi* poéta egy álmanakot irt e' folyó esztendőre ilyen tzim alatt. *Adieux de Marie Therese Charlotte de Bourbon*, az az: *Isten veled Barbon Mária Theresia Sarlotta*. Ebben az álmanakban le írja ezen fogságából ki szabadult hertzeg asszonynek életét, a' tempeli fogházat, az abban történt anekdótákat, az *Austriai* fogságban volt *Frantzia* deputátusoknak vele való fel tseréltetésének históriáját, utazását. 's a' t.

Batáviai Respublika.

Jan. 26-dik és 27-dik napjaira vólt meg határozatva a' *Hollandiai* tartományban a' *Batáviai* nationális *Conventre* küldetendő 55 nemzeti képviselőknek ki választatások. A' *Köz Rendek*nek azon rendelése ellen, melly szerént ezen választásnak módját ki nyomtattatni és ki osztogattatni parantsolták, mint ártalmas, törvénytelen, és a' respublika mostani körülállasaival ellenkező parantsolat ellen mind a' *Frisiai*, mind a' *Zelandiai* tartományoknak küldötjei protestáltak. A' *Hollandiai* tartománybéli deputátusok *Jan. 25-dikén* rendkívül való gyűlést kívántak a' *Köz Rendek* által tartatni, 's akként nyilatkoztatták ki magokat, hogy mivel ők reá úntak a' fent nevezett ellenkező tartományoknak ellenkezéseikre, akármi következése légyen a' dolognak, többé utánnok nem várakoznak, hanem a' múlt *Dec. 30-dik* napján a' nemzeti gyűllés tartása eránt hozott végzéseket végre akarják hajtani.

Az *Amsterdami* nép képviselői arra serkengették a' *Hollandiai* tartomány képviselőit, hogy sürgessék a' *Köz Rendek*nél két deputátusoknak minél előbb *Párisba* lejendő küldetéseket, a' kik

a' Fr. republikával szerzett szövetség ereje mellett arról tanátskozzanak a' *Párisi* Directoriummal, miként lehessen a' *Batáviai* republikát állandóvá tenni, és el vesztett örökségeiket visszanyerni.

Austriai Belgium.

Az idegenekre nézve, a' mint már egyszer jelentettük, kemény parantsolatok tétettek *Brabantzidban*, és felnyílt szemekkel vigyáznak azon lakosokra, a' kik a' *Rénus* környékéről honnyaiukba vissza tért emigránsokkal együtt titkos gyűléseket tartanak. — A' belső dolgokra ügyelő Fr. minister tudtára adta az A. Belgiumi osztályok kormányozóinak, minémű titkos egyetértésben legyenek, 's szüntelen levelezzenek Belgiumnak, nevezetesen *Brüsszelnek* lakosai a' Fr. republika ellenségeivel, mellynek az a' szomorú következése volt, hogy egy *Valentziennesi* familia és sok emigránsok *Brüsszelben* meg fogattak 's őrizet alá tétettek.

Az *Ostendei* municipalitas, az az polgári eljárók rabságra vitettek csak azért, mivel azt kívánták, hogy minthogy az A. Belgium a' Frantzia republikával öszve kaptosoltatott, tehát annak lakosaival is úgy kellene bánni mint valóságos Frantziákkal, és az erőltetett költsönnek nem pengő hanem papiros pénzben való ki fizetésére kötelezni. Ez a' régi és új lakosok közt való megkülömböztetés annyival igazságtalanabbnak lenni láttatik, mivel az A. Belgium a' gyakorta való requisitiók és contributiók által egészen meg van mellyeztetve, még is már most el nem akarják tőle a' papiros pénzt venni, ámbár ottan mindent olyan pénzel fiztettenek legyen a' Frantzia katonák. — Jan. 16-dikán nagy lárma esett a' *Brüsszeli* teatromban, egy része a' nézőknek a' Directorium rendelése szerént patrióta dallokat

dúdolni, más része pedig azt meg akadályoztatni kívánván. A' municipalitás a' fő kormányzók parantsolatja tellyesítésére adott parantsolatot.

Leg közelebb azt végzette a' *Párisi* kormányzók a' honnyaikból ki költözött *Belgák* felől, hogy a' kik közzülök 3 hólnap alatt hazájokba vissza nem térnek, úgy nézettek mint Fr. emigránsok, és hasonlóképen fognak meg is büntettetni. Valamiképen Fr. Országban, úgy itt is esküvéssel kellett a' lakosoknak magokat a' Fr. republika hívségére, és a' királyság örökös gyűlésére kötelezni. Az ilyen kényszerítésből ki fartsart le kötelezés és esküvés valamint a' lélek meggyöződése ellen vagyon, úgy lehetetlen annak állandónak is lenni — A' 16 dik és leg erősebb classisa a' költsönadásnak *Brabantziában* is elkezdődött.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

D á n i a.

A' *Koppenhágai* Admiralitás, az az, a' tengeri dolgokra és hajós seregekre ügyelő Tanács 8 linea hajókat és 6 fregattakat készített ki e' jövő tavaszra, mellyek a' *Svédziai* flottával öfve kaptasoltatván egyelőképen fognak a' tengeren vigyázni. — A' *Koppenhágában* lévő *Svédziai* követ Báro *Sprengporten* ottan meg halálozván, pompás temetéssel akarták őtet el temetni; de mivel az ott lévő külső ministerek közt rangjok miatt vetélkedés támadt, és a' Fr. követtel együtt a' holttestet késérni nem akarták, minden pompa nélkül ment végbe a' temetés.

A' marha bőr 8 vagy 10 nap alatt való tökéletes el készítésének mestersége 1794-dik esztendőben Fr. Országban találtatott fel, és mint igen hasznos és ritka talalmány úgy adatott elő a' közönséges újság levelekben. — Egy *Koppenhága*

szomszédságába lakó bőr készítő fábrikáns a' királyi kereskedésre ügyelő tanátstól azt kívánta, hogy adattassék nékie egy olly bélyeges készíttelen bőr, melyet könnyen meg lehessen más bőröktől különböztetni. Engedett a' nevezett Tanács a' timár kérésének, a' ki 10 nap alatt épen olly jó bőrt készített, mint a' minémű készíttetik *Párisban*, mellyből mind a' nyereg mind a' szíjgyártók szép munkát készíthetnek.

Olasz Ország.

Baulieu (olvasd Boliö) és több Cs. Kir. Generálisok *Majlandba* menvén conferentziát tartottak a' jövő táborozásnak folytatásáról. — A' *Génuai* tartományokat szinte úgy requisitio alá vették a' Frantziák mint szinte az ellenséges földeket, melly tselekedeteket azzal akarják mentesíteni, hogy a' papiros pénzt senki se akarja elvenni a' katonáktól, melly miatt sok éh kortyot szenvednek és semmi jó köntösök nincsen.

Magyar Ország.

Esztergomból 9-ik Febr. Nemcsak azt kiki jól tudja, hogy a' folyó Frantzia háborúnak alkalmatosságával mindeneket a' magyar nemzet telylyes készséggel meg tett, valamitsak tölle az uralkodó Háznak fel segéllésére fedhetetlen hívségéhez képest meg kívántatott; hanem azt is az egész világ meg esméri, hogy ezen egész idő alatt az efféle segedelem ajánlásokban nagy méltóságú Kardinális, Hertzeg és Primás Gróf *Batthyáni József* Ö Eminentziája mindenkor buzgóságával akár az Udvar', akár pedig a' Haza' várakozását tökéletessen meg előzte, és felül haladta. Ezen meg fogyaszthatatlan buzgóságátúl viseltetvén ezen nagy Hertzeg, újra mostan külömbkülömbféle Tekintetes Nemes Vármegyék által, mellyekben tudnillik rész szerént Erseki, rész

Izerént pedig örökös birtokai fekszenek, ötven ezer Posoni mérő zabot ő Felségének ajándékozott, melly példás hazafiúságával fel buzdítván azoknak is sziveiket, kik talán máskülömben ajánlani valamit ezen alkalmatossággal nem is gondolkoztanak volna; Szükségesnek itéltem, hogy még többeknek fel gerjeztésére tudtára adnám ezt a' példa nélkül való nagy kélzséget a' M. Kurinak: nem is kétlem, hogy azt újság levelében bé ne iktassa, kiről bizonyos vagyok, hogy vélem egygyütt, azt tiszta szivébül kívánnya, hogy az Ur Isten tartsa még hoszszú időkre ezt a' nagy Hertzeget, példás Ország' ofzlopát, és buzgó Hazafiját! —

Nyitra Vármegyéből Feb. 13-dik napján. Tisztelendő *Kaprinay Antal* úr, *Tek. Bars* Vármegyében fekvő nemes curialis *Ohaj* nevű helységnek érdemes Plébánusa, mind N. Magyar Hazánkának, mind tiszteletre méltó papi Rendjének ditsőségét, 's uralkodó fejedelméhez való hivséget öregbíteni, fenn tartani, 's másoknak tanúságára ki nyilatkoztatni akarván, a' mostani költséges hadakozásnak környülállásai közt, Izemélly Izerént 150 Posoni mérő zabot ajánlott Fels. Urunknak. Melly jó hazafiúságát ő Felsége kegyelmesen el fogadta, és nyájas szivességgel meg is köszönte. Méltó, hogy az illy érdemes hazafiaknak fejedelmekhez buzgó Izeretete és hivsége a' két Magyar haza előtt közönségessé tétessen, és nemes virtusának követésére mások is fel serkentessenek.

S. D. D.